

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/79/2021
Identifikačné číslo spisu:	6820010237
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6820010237.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného N.. J. Y.H. a spol., pre prečin pytlactva podľa § 310 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. marca 2022 v Bratislave dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2021, sp. zn. 4To/2/2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“) uznesením z 11. decembra 2020, sp. zn. 2T/123/2020, podľa § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por. v spojení s § 214 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca (ďalej len „prokurátor“) podanú na obvinených N.. J. Y. a N.. Y. Š. pre prečin pytlactva podľa § 310 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

dňa 17. augusta 2019 okolo XX:XX hod. v katastrálnom území U., okres G., na území poľovného revíru Poľovníckeho združenia U. II., spoločne po predchádzajúcej vzájomnej dohode neoprávnene zasiahli do výkonu práva poľovníctva tak, že bez povolenia strelnou zbraňou ulovili srnca hôrneho (*capreolus capreolus*) vo veku približne 4 rokov, šestoráka o hmotnosti približne 16 kg, takto uloveného srnca nevyvrhli a neoznačili značkou na ulovenie raticovej zveri, ale v plastovej prepravke ho premiestnili a naložili do motorového vozidla zn. Honda CRV, ev. č.: X. stojaceho na ľavej strane vozovky medzi obcami S. a U. a takto prepravili na doposiaľ nezistené miesto, čím konali v rozpore s § 53 zákona č. 284/2009 Z. z. o poľovníctve, čím svojím spoločným konaním spôsobili Slovenskému poľovníckemu zväzu, Poľovníckemu združeniu U. majetkovú škodu vo výške 59,20 € a Slovenskej republike, v zastúpení Okresným úradom Rimavská Sobota, pozemkovým a lesným odborom, pracovisko Revúca spoločenskú škodu vo výške 1 200 €,

postúpil Okresnému úradu Rimavská Sobota, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku.

Proti tomuto uzneseniu podali prokurátor a poškodené Poľovné združenie Skerešovo II. sťažnosť, o ktorých Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 28. januára 2021, sp. zn. 4To/2/2021 tak, že ich podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka“) z podnetu generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) dovolanie z 3. augusta 2021, v ktorom uplatnila dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Uviedla, že kľúčovým dôkazom, ktorý preukazuje spáchanie trestného činu obvinenými, je výpoveď priameho svedka N.. Y.. Svedok uviedol, že 17. augusta 2019 okolo 07:00 hod. bol na poľovníckej chate v obci P., keď začul výstrel smerom od obce S.; na štátnej ceste medzi S. a U. uvidel na ľavej strane vozovky zaparkované auto zn. Honda, kde sedel jemu neznámy muž, ktorý mu na jeho naliehanie ukázal smerom na pole, že tí dvaja strieľali. Na poli vo vzdialenosti 150 - 180 m videl dve osoby, ktoré nakladali srnca do čiernej prepravky; v jednom z mužov spoznal N.. Y., druhého nepoznal. N.. Y. sa spýtal, či má povolenie na revír U., na čo tento začal byť nervózny a tvrdil, že povolenku nepotrebuje, lebo je v revíri P.. Aj napriek výzvam, aby ostali na mieste, kým stihol odísť k vozidlu, aby zavolať políciu, naložili srnca a odišli smerom na obec S.. Ako uviedla, svedok detailne popísal skutok, označil typ a čiastočnú poznávaciu značku vozidla a s poľovným hospodárom Z. W. za pomoci ďalekohľadu s meračom vzdialenosti určili, že vzdialenosť od hranice poľovných združení bola 420 metrov. Rovnako detailne popísal streleného srnca, ktorý mal asi štyri roky, hmotnosť cca 18 kg, primerane kvalitné parožie - šestorák, súci na chov, a preto nemohol byť ulovený. Následne svedok v rámci rekognície spoznal aj druhú osobu manipulujúcu so srncom - N.. Š..

Tvrdenia svedka N.. Y. podporuje výpoveď svedka W.Ö.H., ako aj kniha návštev revíru poľovného združenia P. a nie U.. (kde obvinení neboli zapísaní). Podľa lokality sa mali obvinení nachádzať na opačnej strane a nie v blízkosti revíru U.; obvinení sú členmi poľovného združenia P., a tak museli poznať hranice revíru. Podľa odborného vyjadrenia Plemenárske služby Slovenskej republiky, š. p. z 3. septembra 2019 v prípade steru z kaluže červenej farby ide o krv srnca hôrneho. Vo veci bol vypočutý aj syn obvineného N.. Y. - Y.. Y., ktorý je (cez spoločnosť, v ktorej je spoločníkom) vlastníkom motorového vozidla, ktoré sa nachádzalo na mieste činu. Y.. Y. sa usiloval spochybníť vierohodnosť tvrdení N.. Y. pre údajné vzájomné nepriateľské vzťahy; N.. Y. však uviedol, že s Y.. Y. si tykajú a majú priateľský vzťah, pretože spolupracujú v rámci obvodnej poľovníckej komory pri skúšaní kandidátov na poľovnícky lístok. Zastáva teda názor, že výpoveď svedka N.. Y. je nespochybniteľná, podporovaná ďalšími dôkazmi.

K záveru súdov, že v prípravnom konaní nebola stotožnená osoba strelca s poukazom na § 2 písm. q) zákona č. 274/2009 Z. z. a § 310 ods. 1 Tr. zák. uviedla, že už samotné ulovenie zveri je jedným z taxatívne vymenovaných konaní páchatel'a. Súbežne s tým poukázala na § 20 Tr. zák. a vysvetlila, že o spáchanie trestného činu spoločným konaním ide vtedy, i) ak každý zo spolupáchateľ'ov naplní všetky znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, ii) každý z nich naplní len niektorý zo znakov, avšak súhrn ich konania naplní všetky znaky alebo iii) jednotlivé zložky ich konania síce samé osebe nenapĺňajú znaky trestného činu, ale vo svojom súhrne predstavujú konanie popísané v osobitnej časti Trestného zákona. Objektívna stránka trestného činu spočíva v love zveri alebo rýb bez povolenia / zakázaným spôsobom alebo v jej ukrytí, prechovávaní, prevedení na iného. Z hľadiska subjektívnej stránky išlo v prípade obvinených o konanie úmyselné, čomu potom zodpovedá ich konanie bezprostredne po skutku, kedy z miesta činu ušli a ulovenej zveri sa zbavili (nenašla sa pri domových prehliadkach). Vzhľadom na znenie právnej vety je teda irelevantné, kto z obvinených bol strelcom.

Súdy bez detailnejšieho odôvodnenia poukázali na aplikáciu tzv. materiálneho korektívu; kritéria stanovené v § 10 ods. 2 Tr. zák. nemožno hodnotiť izolovane. Poukázala na to, že obvinení sa vedome nachádzali v poľovnom revíri U.. a na tomto území lovili poľovnú zver, ktorá nebola vhodná na strelbu, aby potom následne z miesta činu ušli, kým sa svedok pokúšal zavolať políciu. Následne zahľadili stopy, keď sa srnca zbavili a umytím odstránili stopy krvi z čiernej prepravky nájdenej vo vani rodinného

domu. Pripomenula, že obaja obvinení sú poľovníci a syn N.. Y. je členom disciplinárnej komisie Slovenskej poľovníckej komory. S ohľadom na to, že obvinení majú osobitne uloženú povinnosť chrániť životné prostredie (od poľovníka by sa očakávalo iné správanie ako pytliactvo) nemožno hovoriť, že by závažnosť činu bola nepatrná.

Ani v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 7. októbra 2014, sp. zn. 4 Tdo 62/2013, nebol stotožnený strelec a zaistená zver. Uznesenie okresného súdu je nepreskúmateľné, pretože v ňom absentujú konkrétne okolnosti, ktoré súd viedli k postupu podľa § 214 ods. 1 Tr. por.; považovať nestotožnenie strelca za dôvod na postúpenie veci na priestupkové konanie sa javí ako zmätočné a predčasné. Nemožno súhlasiť s tvrdením, že by vo veci mohla existovať dôkazná núdza. Súd sa dostatočne nezaoberali významom jednotlivých dôkazov a hodnotili ich jednostranne v prospech obvinených. Bez ohľadu na to, že v konaní nebolo zistené, kto z obvinených srnca zastrelil, bola toho názoru, že obvinení naplnili všetky zákonné znaky prečinu pytliactva podľa § 310 Tr. zák.

Na podklade týchto skutočností ministerka navrhla, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu bol porušený zákon v § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por., § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., § 214 ods. 1 Tr. por. a § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por. a v § 20 Tr. zák., § 310 Tr. zák. v prospech obvinených, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. uznesenia krajského a okresného súdu zrušil a zrušil aj naň nadväzujúce uznesenia, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca (ďalej len „prokurátor“) vyjadril 26. augusta 2021 tak, že sa s ním v celom rozsahu stotožňuje, keďže vo veci sám podal podnet na podanie dovolania.

K podanému dovolaniu sa obvinený N.. J. Y., prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Lenky Choma vyjadril 13. septembra 2021 tak, že ho navrhuje podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť. Uvedol, že srnec hôrny je spoločná vec, a tak je vylúčené, aby patrila akémukoľvek poľovnému združeniu. Právny poriadok nepozná pojem „nevhodný na strelbu“, a tak nie je jasné, čo sa týmto slovným spojením snaží ministerka dosiahnuť. To, že sú poľovníci je irelevantné, pretože inak by to bolo vyhodnotené v intenciách § 310 ods. 2 písm. c) Tr. zák. N.. Y. nevykonal žiadny zápis o údajnom skutku v poľovnej knihe revíru U.; jeho vierohodnosť je podložená len vyrobenými a neoveriteľnými svedectvami z druhej ruky. Z jediného svedka sa stal zároveň aj poškodený, čo odporuje základným zásadám trestného konania. Považuje za nepripustné, aby sa ako nepriamy dôkaz vyrobila výpoveď svedka W.H., ktorý potvrdil len to, že mu svedok telefonoval, čo nebolo dokázané u mobilného operátora. Právna logika ministerky nesie všetky znaky stredovekej aplikácie práva - keby sa zver pri domovej prehliadke našla, tak by boli vinní, keďže sa nenašla, tak sú jednoznačne vinní.

K podanému dovolaniu sa obvinení N.. J. Y. a N.. Y. Š., prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Ľudovíta Pauloviča vyjadrili 20. septembra 2021 tak, že ho navrhli podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť, resp. podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť. V konaní nebolo preukázané, že by sa mali dopustiť konania, ktoré sa im kladie za vinu alebo že by sa nachádzali na území poľovného revíru U.. Svedkovia N.. Y. a W. nevykonali záznam v poľovnej knihe poľovného revíru U.. Pri prehliadke motorového vozidla ani pri domovej prehliadke nebola nájdená žiadna zverina; je zarážajúce, ako z letného pohľadu svedok N.. Y.Č. zistil kvalitu parožia, vek a váhu srnca. V súvislosti s postavením svedka N.. Y. poukázali na primerané použitie § 53 ods. 2 Tr. por. na prípravné konanie. Nestotožnili sa s tvrdením, že by rozhodnutia trpeli vadou nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočného odôvodnenia tzv. materiálneho korektívu. To, že súdy skutkový stav vyhodnotili tak, že vec má byť postúpená na priestupok, nemožno považovať za nesprávne zistený skutkový stav.

Poškodená Slovenská republika, sa v zastúpení Okresného úradu Rimavská Sobota vo vyjadrení z 3. septembra 2021 k predmetu konania nevyjadrila.

K vyjadreniam sa už žiadna zo strán ďalej nevyjadřila.

Spisový materiál bol s dovolaním ministerky najvyššiemu súdu riadne predložený 11. októbra 2021. Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie ministerky i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 371 ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.). Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolateľkou uplatňované námietky žiadnym skutkovým záverom súdov neodporujú. Súd totiž na s. 2 ods. 6 a s. 3 ods. 3 uznesenia z 11. decembra 2020 a na s. 5 ods. 2, ods. 7 a s. 6 ods. 2 uznesenia z 28. januára 2021 na podklade výpovede N.. Y. dospeli k záveru, že k usmrteniu (tam popísaného) srnca hôrneho naozaj došlo a že obvinení ho v plastovej prepravke preniesli k vozidlu, do ktorého ho potom naložili a z miesta činu odišli. Súd z obstaraných dôkazov nemali za preukázané len to, kto konkrétne srnca usmrtil; ako totiž uviedli, mohlo ísť o niektorého z obvinených alebo o neznámu osobu, ktorá sedela vo vozidle. Pokiaľ ale ani ministerka v dovolaní nešpecifikuje o akú osobu malo ísť a len bez ďalšieho apeluje na dôveryhodnosť výpovede svedka N.. Y. (ktorej - ako vysvetľuje, korešponduje výpoveď svedka W.Ö.H., zápisnica o ohliadke miesta činu, odborné stanovisko Plemenárskych služieb, š. p. a odpisy návštevných kníh revíru P. a U.), ktorý sa k identite strelca taktiež nevedel vyjadriť (keďže na miesto sa vydal až po tom, ako začul výstrel), potom súd nezistil rozpor medzi skutkovým stavom tak, ako ho konštatovali súdy a skutkovým stavom tak, ako ho vyhodnotila dovolateľka. Inými slovami povedané, ministerka síce predkladá pomerne podrobný sumár získaných dôkazov, závery z nich plynúce ale neodporujú záverom súdov. Z týchto úvah dovolací súd vychádzal, keď dospel k záveru, že dovolanie nesmeruje k odlišnému hodnoteniu skutkového stavu veci, a preto z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. nemôže obstať.

Nad rámec uvedeného súd dodáva, že pre náležité zistenie skutkového stavu (§ 119 ods. 1 Tr. por.) ani nebolo podstatné, kto z troch do úvahy prichádzajúcich osôb srnca usmrtil. Ako na s. 6 ods. 7 ministerka (ktorá poukazuje na nesporné skutkové okolnosti - svedok N.. Y. počul výstrel a keď prišiel na miesto, uvidel ako obvinení manipulujú s uloveným srncom, ktorého potom naložili do auta a z miesta odišli) v kontexte § 20 Tr. zák. správne uvažuje, u obvinených išlo o spoločné konanie, pri ktorom každý z nich naplnil niektorý zo znakov, ktoré vo svojom súhrne tvoria skutkovú podstatu prečinu pytlactva podľa § 310 Tr. zák. [pozn. pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu sa nevyžaduje ulovenie zveri, ale ide o akúkoľvek činnosť, ktorá k nemu smeruje (Rč 1/1998)]. Ak ale identita osoby strelca nebola pre posúdenie viny obvinených relevantná, potom rovnaká okolnosť nemôže byť relevantná ani z pohľadu § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý pre úspech v dovolacom konaní vyžaduje, aby bol skutkový stav nesprávne zistený v podstatných okolnostiach (pozn. navyše v zmysle ods. 5 § 371 Tr. por. sa vyžaduje zásadný dopad na postavenie obvineného).

Pochybenie súdov v otázke trestnej súčinnosti (spolupáchateľstva) má rýdzo právny charakter, ktoré (pochybenie) možno namietať prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Takú povahu má aj ďalšia ministerkou spomínaná výhrada, podľa ktorej druhá alinea § 310 Tr. zák. umožňuje vyvodiť trestnú zodpovednosť už za to, že páchatel' ukryje, prechováva, alebo na seba alebo na iného prevedie zver neoprávnene ulovenú alebo nájdenú (ktoré konanie taktiež nebolo u obvinených sporné). A do tretice aj námietka ministerky, ktorá spochybnila závery krajského súdu ohľadne absencie materiálnych znakov skutkovej podstaty prečinu pytlactva podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. k § 310 Tr. zák. smeruje k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (k tomu viď 2 Tdo 78/2018, 2 Tdo 59/2019, 5 Tdo 18/2017, 5 Tdo 81/2017, 5 Tdo 45/2019, 5 Tdo 64/2020 a iné). Predmetné námietky ale mohol (a mal) uplatniť aj generálny prokurátor ako podávateľ podnetu. Pokiaľ sa tak nestalo, potom ich dovolací súd nemohol posudzovať na základe dovolania ministerky. I keď tunajší súd vo viacerých rozhodnutiach skonštatoval, že minister nie je viazaný rozsahom a obsahom podávateľom vymedzených námietok (minister môže uplatňovať aj iné námietky, vrátane tých, ktoré sú subsumovateľné pod iný dovolací dôvod, resp. môže uplatniť aj identické námietky, ktoré však odlišne

právne odôvodní), vždy ale musí ísť o námietky, ktoré nemohol uplatniť podávateľ podnetu (viď 5 Tdo 69/2018, 5 Tdo 73/2020, 5 Tdo 69/2021).

Na záver ale dovolací súd musí dať za pravdu dovolateľke v tom smere, že postup súdov nižšieho stupňa (a z nich hlavne okresného súdu) bol nielenže nesprávny, nedostatočne odôvodnený, ale aj zmätočný. Popri zásadných právno-kvalifikačných nedostatkoch zisteného skutku (ktorý, mimochodom, napĺňa tak formálne, ako aj materiálne znaky trestného činu pytlactva podľa § 310 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák.), súdy na jednej strane dospeli k záveru, že sa nepodarilo stotožniť osobu, ktorá zasiahla do výkonu poľovníckeho práva a na strane druhej vec podľa § 241 ods. 1 písm. b) Tr. por. v spojení s § 214 ods. 1 Tr. por. postúpili na prejednanie priestupku. Aj v prípade správnych deliktov tohto druhu sa ale vyžaduje zavinenie konkrétnej osoby, ktoré - prirodzene - možno skúmať až v okamihu, keď je jej totožnosť zistená. Preto ak súdy zistili také vážne pochybnosti o osobe, ktorá mala zasiahnuť do výkonu poľovníckeho práva (ktoré, ako vysvetlili, nebolo možné odstrániť ani na hlavnom pojednávaní), potom je naozaj otázne, čo ich viedlo k postúpeniu veci na Okresný úrad Rimavská Sobota, aby (eventuálne) vyvodil priestupkovú zodpovednosť.

Na základe týchto skutočností dovolací súd dospel k záveru, že vyššie vytýkané pochybenia ministerky sú v časti (pokiaľ ide o skutkové závery súdov) nedôvodné a v časti (pokiaľ ide o právne posúdenie vecí) ich mohol a mal namietnuť priamo generálny prokurátor z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.; na základe uvedeného dovolací súd dovolanie ministerky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

